

НЕСТОР СЕРГІЙОВИЧ ВЕРХРАТСЬКИЙ

(16.01.1931–16.03.2019)

Президія Національної Академії медичних наук України з глибоким сумом сповіщає, що 16 березня 2019 року на 89-му році пішов із життя заступник головного редактора «Журналу Національної академії медичних наук України» та журналу «Проблеми старіння і довголіття», завідувач лабораторії ендокринології ДУ «Інститут геронтології ім. Д. Ф. Чеботарьова НАМН України» (1978–2001), доктор медичних наук, професор, вчений-біохімік, геронтолог Нестор Сергійович Верхратський.

Нестору Сергійовичу подобалося згадувати, що в медицину його привів батько, відомий талановитий хірург, який освоїв практичну хірургію ще на фронтах Першої світової війни. Протягом Другої світової маленький Нестор був поруч із батьком, головним лікарем евакошпиталю. 10-річний хлопчик нерідко допомагав батькові при операціях, стоячи при цьому на спеціально зробленому стільчику. Нестор Сергійович говорив, що саме тоді він і вирішив назавжди присвятити себе людям, позбавленню їх від болю і страждань.

У 1954 р. Н. С. Верхратський закінчив медичний інститут міста Станіслав. Працював у Київському (1954–1957) та Тернопільському (1957–1958) медичних інститутах.

У 1959 р. у числі перших Н. С. Верхратський був запрошений на роботу в Інститут геронтології і експериментальної патології АМН СРСР (з 1993 р. – ДУ «Інститут геронтології НАМН України»). Вся наукова і творча діяльність Н. С. Верхратського пов'язана з цим інститутом, в якому він пройшов шлях від молодшого наукового співробітника до керівника лабораторії ендокринології.

Однією з найяскравіших сторінок життя Н. С. Верхратського, яка повною мірою розкрила його непересічні науково-організаційні таланти, стала його діяльність як генерального секретаря оргкомітету 9-го Міжнародного конгресу геронтологів. Цей конгрес відбувся в Києві 1972 р. і став епохальною подією в розвитку вітчизняної геронтології і новим етапом її визнання на світовому рівні.

Нестор Сергійович Верхратський був одним із перших найяскравіших учнів та послідовників академіка В. В. Фролькіса.

Його фундаментальні дослідження з вікових змін регуляції метаболізму та функції міокарду були одними з перших у світовій геронтології, які отримали широке визнання.

Упродовж багатьох років він керував лабораторією ендокринології Інституту геронтології НАМН України, де вивчалися особливості нейрогуморальної регуляції залоз ендокринної системи. Його дослідження вікових особливостей обміну медіаторів, нейрогуморальної регуляції біосинтезу білка, активності залоз внутрішньої секреції та нейрогормональних механізмів формування стресорних реакцій при старінні здобули широке визнання в нашій країні і за її межами, стали вагомим внеском у розвиток фундаментальної геронтології. Науковий доробок Н. С. Верхратського складається з понад 100 наукових праць.

Багатогранна особистість Нестора Сергійовича яскраво проявилась у його науково-педагогічній діяльності. Неперевершені лекції з біології старіння надовго запам'яталися слухачам кафедри геронтології і гериатрії Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика.

Н. С. Верхратський стояв біля витоків офіційного видання НАМН України «Журнал Академії медичних наук України», де з самого першого випуску 1995 р. і до останніх днів життя обіймав посаду заступника головного редактора. Значною мірою завдяки зусиллям Н. С. Верхратського, його вимогливості до себе і до авторів статей, непересічним редакторським здібностям «Журнал Академії медичних наук України» став одним із провідних і найавторитетніших науково-медичних часописів в Україні. Неоцінним є внесок Нестора Сергійовича в створення і видання єдиного в Україні спеціалізованого журналу з проблем геронтології і гериатрії – «Проблеми старения и долголетия», де він з першого дня обіймав посаду заступника головного редактора.

У 2009 р. за вагомий особистий внесок у розвиток медичної науки та галузь охорони здоров'я і багаторічну сумлінну працю Н. С. Верхратського було нагороджено Почесною грамотою Кабінету Міністрів України, а у 2018 -му, з нагоди 25-річчя НАМН України, – медаллю Національної академії медичних наук України «За заслуги».

Всі, хто знав цю людину, завжди пам'ятатимуть його як принципового і вимогливого керівника і разом із тим як скромну і чуйну людину, обізнану у різних галузях науки, в літературі, мистецтві, відверту та неймовірно працелюбну.

Президія Національної академії медичних наук України висловлює глибоке співчуття рідним і близьким Н. С. Верхратського, всім, кому пощастило працювати з ним і хто назавжди збереже його світлий образ у своєму серці.